

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 3 september 2019

Onderwerp Lachgas

Aan de leden van de gemeenteraad,

In de afgelopen periode zijn er meerdere raadsvragen gesteld en moties ingediend over lachgas. Deze vragen gingen vooral over de gezondheidseffecten van lachgas, lachgas als broeikasgas en de milieuvervuiling door lachgaspatronen en ballonnen. Wethouder Kukenheim heeft u in het recente debat over de gezondheidseffecten van het gebruik van lachgas, een brief van het college toegezegd. De laatste tijd is er eveneens veel aandacht geweest voor de verkoop van lachgas in de binnenstad. We gaan in deze brief eerst in op de overlast van verkoop van lachgas en de handhaving hierop om vervolgens stil te staan bij de maatregelen ter preventie van gezondheidsschade.

Overlast door verkoop van lachgas

Het zal u niet ontgaan zijn dat de overlast van lachgasverkopers met name in de binnenstad sinds een aantal maanden een enorme vlucht heeft genomen. Dit betreft onder meer het geluid van het vullen van ballonnen, vervuiling op straat, mensen rondom verkooppunten die de weg blokkeren, hinderlijk gedrag van gebruikers, blijven hangen na sluitingstijd horeca, intimiderend gedrag verkopers en opstootjes. Daarnaast vinden er gezondheidsincidenten plaats door (excessief) gebruik van lachgas al dan niet in combinatie met ander middelengebruik.

Gezien de explosief toenemende overlast door verkoop van lachgas op straat en de signalen over gezondheidsincidenten bij excessief gebruik, gaan we lachgas reguleren door de verkoop in de openbare ruimte aan pakken. Daarnaast wordt ingezet op gezondheidspreventie.

Handhaving van verkoop lachgas

Bij politie en handhaving waren er onduidelijkheden over de juridische mogelijkheden om op te treden. Er is incidenteel wel opgetreden, maar dit heeft niet het gewenste effect gehad. Daarom zal de handhaving worden geïntensiveerd, nadat de juridische mogelijkheden om de verkoop van lachgas tegen te gaan, op zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk vlak, in kaart zijn gebracht. Zoals eerder in beantwoording van raadsvragen is aangegeven, is het gebruik van lachgas niet strafbaar. Daar komt bij dat naar aanleiding van een uitspraak van het Europese Hof lachgas sinds 1 juli 2016 niet meer wordt beschouwd als geneesmiddel en daarmee valt het dus niet meer onder de Geneesmiddelenwet. Dat betekent dat lachgas een "waar" is geworden, onder de Warenwet valt en vrij verkoopbaar is.

Dit betekent echter niet dat lachgas overal verkocht mag worden: verkoop zonder vergunning in de openbare ruimte is verboden op grond van de *Verordening staan- en ligplaatsen buiten de markt en venten*. Ook als de bestelling en de geldtransactie online plaatsvindt, valt dit onder het ventverbod dan wel verbod op het innemen van een staanplaats. Voor activiteiten als de verkoop van lachgas wordt überhaupt geen vergunning verleend. Daarnaast geldt er voor heel Centrum en een aantal andere gebieden in de stad een algeheel ventverbod, waar ook met vergunning niet gevent mag worden.

De gemeente en politie gaan hier de komende periode actief op handhaven. Overtreding leidt in beginsel tot een boete en een last onder dwangsom. Het college heeft inmiddels het voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom uitgereikt aan een van de grote verkopers van lachgas in de openbare ruimte in verband met overtreding van het ventverbod. De resultaten van de handhaving worden gemonitord en bekeken wordt welke eventuele vervolgstappen er nodig zijn.

Naast handhaving in de openbare ruimte zal bij evenementen in de vergunning expliciet worden opgenomen dat lachgasverkoop verboden is. Dit sluit aan bij het feit dat vanuit duurzaamheid het oplaten en uitdelen van ballonnen bij evenementen al niet is toegestaan en ook het gebruik van single use plastic wordt tegengegaan.

Preventie van gezondheidsschade

Uitgangspunt van ons beleid is dat het onwenselijk is dat jongeren lachgas gebruiken omdat dit schadelijk kan zijn voor hun in ontwikkeling zijnde brein. Er is nog geen onderzoek gedaan naar de schadelijkheid van recreatief lachgas gebruik bij jongeren. Wel weten we dat de ontwikkeling van het jonge brein kwetsbaar is voor psychoactieve stoffen. Vanuit het voorzorgsprincipe is het daarom wenselijk lachgasgebruik onder jonge adolescenten terug te dringen. We zetten daarom in op voorlichting via ouders en jongeren op scholen. Wethouder Kukenheim heeft u een aantal keer geïnformeerd over de maatregelen die momenteel worden genomen om eventuele gezondheidsschade, door het gebruik van lachgas, te beperken. Zo zijn we een aantal jaar bezig met voorlichting op scholen, opstellen en verspreiden van factsheets voor docenten en informatieavonden voor ouders. Ouders kunnen, net zoals ze dat bij alcohol in het afgelopen decennium zijn gaan doen, door gesprek en regels juist bij jonge adolescenten veel bereiken. Ook is de GGD in contact met ouder kind teams, scholen, Jellinek en experts/professionals in de wijken, zoals Streetcornerwork, jongerenwerk en gebiedsteams, om op de hoogte te blijven van signalen over een toename in het lachgasgebruik, specifiek onder jongeren.

Van recreatief lachgasgebruik door volwassenen is niet vastgesteld dat dit schadelijk is voor de gezondheid. (Recreatief lachgasgebruik is minder dan tien ballonnen per keer en niet meer dan één per maand). Wel kunnen er ongelukken ontstaan door verkeerd gebruik zoals brandwonden via de cilinder of omvallen door de roes. De laatste weken bereiken ons signalen dat onder een klein deel van gebruikerspopulatie het excessieve gebruik van lachgas is toegenomen. Dit zou in extreme gevallen kunnen leiden tot neurologische schade en blijvend letsel. Gezondheidsschade en excessief gebruik zien we op dit moment nog niet op grote schaal in de stad zoals bij andere middelen, zoals roken en alcohol, wel het geval is. Wel blijven we deze trends in gebruik en incidenten uiteraard goed monitoren.

In september maakt het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring Drugs (CAM) een nieuwe (landelijke) risicobeoordeling van lachgas met betrekking tot volksgezondheid, openbare orde en criminaliteit. Hierbij zal zowel gekeken worden naar de gezondheidsschade voor individuele gebruikers als naar de effecten van gebruik op de publieke gezondheid. Het rapport van het CAM wordt in november verwacht. Het college zal op basis van de monitoring en het rapport van het CAM opnieuw een afweging maken of aanvullende maatregelen, gericht op o.a. de preventie van gezondheidsschade, nodig zijn. Het college zal u hierover naar verwachting begin december nader informeren.

Landelijke ontwikkelingen

De verkoop van en het gebruik van lachgas is een landelijke trend. In diverse gemeenten wordt overlast ervaren en kijkt men hoe kan worden opgetreden. In de meeste gevallen wordt gedacht aan een ventverbod (op evenemententerreinen of breder), vergelijkbaar met het verbod dat in Amsterdam al bestaat. We signaleren dat er ook lachgas vanuit winkels wordt verkocht. Het college bekijkt welke (juridische) mogelijkheden er zijn om hier eventueel tegen op te treden. Het college volgt de landelijke ontwikkelingen nauwlettend en heeft hierover contact met andere gemeenten en de ministeries van J&V en VWS. Door de regioburgemeesters is aan de minister van J&V verzocht om lachgas weer onder de Geneesmiddelenwet te laten vallen. Door de staatssecretaris van VWS en de minister van J&V worden op dit moment de mogelijkheden onderzocht, ook zij wachten de analyse van het CAM af, alvorens eventuele aanvullende maatregelen te zullen nemen.

Wij vertrouwen er op u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders,

Femke Halsema
Burgemeester